

Секція: Економічні науки

Гайдамака Юлія Анатоліївна

студентка економічного факультету

Національного університету біоресурсів і природокористування України

м. Київ, Україна

Чухліб Алла Василівна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри статистики та економічного аналізу

Національний університет біоресурсів і природокористування України

м. Київ, Україна

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Статистичний аналіз рівня та якості життя населення в Україні є актуальним в умовах сьогодення. Потребують дослідження проблемні питання визначення базових критеріїв рівня та якості життя, обґрунтування відповідної системи показників та їх аналітична оцінка.

Рівень життя населення – соціально-економічна категорія, що уособлює в собі матеріальну, соціальну та духовну складову благополуччя населення на сучасному етапі розвитку людства.

Рівень життя населення залежить, з одного боку, від способу виробництва, який характеризується відносинами власності, рівнем розвитку матеріальної бази суспільства, сфери послуг, суспільною продуктивністю праці, з іншого – від способу життя, що відображає потреби населення у різних життєвих благах та можливості їх задоволення. Таким чином, рівень життя населення формується сукупністю економічних, соціальних, політичних, культурних, інноваційних, екологічних та інших факторів.

Аналіз концепцій дослідження рівня життя населення дозволяє стверджувати, що комплексну оцінку життєвого рівня населення необхідно здійснювати за трьома основними групами кількісних та якісних показників:

- матеріального становища;
- умовами проживання;
- станом соціального середовища [2].

В системі показників матеріального становища особлива увага приділяється показникам доходів і витрат населення (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка доходів і витрат населення України за 2014-2018 роки

Показник	Роки				
	2014	2015	2016	2017	2018
Номінальний дохід, млрд. грн.	1 516, 8	1 772, 0	2051,3	2652,1	3219,5
Середньомісячний наявний дохід у розрахунку на одну особу, грн.	2231,8	2650,3	3090,0	3939,1	4825,7
Реальний наявний дохід, відсотків до попереднього року	88,5	79,6	102,0	110,9	109,9
Номінальна середньомісячна заробітна плата одного працівника, грн.	3480	4195	5183	7104	8865
Індекс номінальної заробітної плати, %	106,0	120,5	123,5	137,1	124,8
Індекс реальної заробітної плати, %	93,5	79,8	109,0	119,1	112,5
Індекс споживчих цін, %	124,9	143,3	112,4	113,7	109,8
Індекси цін виробників промислової продукції, %	131,8	125,4	135,7	116,5	114,2
Витрати населення, млрд. грн.	1 486, 0	1 740, 9	2038,7	2621,4	3202,7
Сукупні витрати в середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство, грн.	3849,75	5104,26	5891,43	7716,58	8175,93

Номінальні доходи населення України, які становлять суму грошових коштів і матеріальних благ, у 2018 р. склали 3219,5 млрд. грн., що на 112,3% більше порівняно з 2014 р. Існує чітка тенденція до зростання

середньомісячного наявного доходу у розрахунку на одну особу, який використовується для придбання товарів і послуг. Зростання доходів населення відбувається за рахунок зростання основної складової – номінальної заробітної плати – суми грошей, яку працівник отримує за виконану роботу. Номінальна середньомісячна заробітна плата одного працівника підвищилась у 2018 р. порівняно з 2014 р. на 154,7% і становила 8865 грн.

Реальна заробітна плата – це номінальна заробітна плата з врахуванням індексу споживчих цін або індексу інфляції. В свою чергу, індекс споживчих цін відображає зміну вартості фіксованого споживчого набору товарів і послуг у поточному році порівняно з попереднім. Індекс реальної заробітної плати визначають як відношення індексу номінальної заробітної плати до індексу споживчих цін. Індекс реальної заробітної плати у 2018 р. по відношенню до 2017 р. становив 112,5%.

Витрати населення України за досліджуваний період зросли на 115,5% і в 2018 р. становили 3202,7 млрд. грн. Середньомісячні сукупні витрати одного домогосподарства в 2018 р. становили 8175,93 грн., що на 112,4% більше у порівнянні з 2014 р. Вагому частку в структурі витрат населення займають витрати на продовольчі товари – понад 50%.

Таким чином, зростання номінального доходу населення відбувається водночас із зростанням витрат. Для комплексної оцінки рівня життя населення необхідно проаналізувати систему показників в цілому, що сприятиме визначенню впливу основних факторів на формування та підвищення рівня життя населення, обґрунтуванню напрямків покращення добробуту населення.

Література

1. Державна служба статистики України : офіційний вебсайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>
2. Рівень життя населення України / НАН України. Ін-т демографії та соц. дослідж., Держ. ком. статистики України; За ред. Л. М. Черенько. К.: ТОВ Видавництво «Консультант», 2006. 428 с.